

Nieuwe Start!

Nederlandse grammatica

Basisgrammatica en
oefeningen NT2 tot A2

+ e-learning

Nieuwe Start!

**Basisgrammatica en
oefeningen NT2 tot A2**

Bij dit boek hoort een e-learning. Wilt u toegang tot deze e-learning?

Stuur een e-mail naar support@ncbnet.nl met daarin de volgende gegevens:

- uw gewenste inlognaam
- uw gewenste wachtwoord
- uw bestel- of factuurnummer

Heeft u al een account op de e-learning van NCB?

Dan kan de e-learning van dit boek aan uw bestaande account worden toegevoegd.

Stuur daarvoor een e-mail met uw inlognaam en bestel- of factuurnummer naar support@ncbnet.nl.

Postbus 638
3500 AP Utrecht
Tel. (088) 877 0000

Email: uitgeverij@ncbnet.nl
www.ncbnet.nl

ISBN: 978 90551 7220 7

© Copyright 2020, NCB Utrecht

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het NCB.

Het NCB heeft ernaar gestreefd de auteursrechten van teksten en afbeeldingen te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Inleiding

Doelgroep:

Deze methode is geschikt voor laag-, midden- en hoogopgeleiden anderstaligen. De methode bevat grammatica-onderdelen van Nederlands niveau A0 tot A2 volgens het raamwerk NT2.

Het uitgangspunt van de Basisgrammatica is het (extra) oefenen met grammaticale onderdelen. Deze methode is specifiek gericht op de grammatica van het Nederlands en daarom goed te gebruiken naast een algemene taalmethode voor het behalen van niveau A1 en A2.

De methode bestaat uit de e-learning (digitaal lesmateriaal) en het cursistenboek.

Werkwijze:

De oefeningen in de e-learning en het cursistenboek zijn niet geordend op moeilijkheidsgraad, maar op grammaticaal onderwerp. De cursist of docent kan dus zelf kiezen met welk grammaticaal onderwerp hij of zij wil oefenen!

De docent kan ervoor kiezen om een grammaticaal onderwerp uit te leggen en in de les met het boek te oefenen of de cursisten eerst zelf te laten oefenen met de e-learning. Op dat moment wordt het boek gebruikt om te controleren of de stof wordt beheerst en eventueel bij te sturen en extra uitleg te geven.

In de e-learning wordt grammatica-uitleg door middel van een filmpje aan de cursist aangeboden. In het boek wordt deze grammatica-uitleg nogmaals herhaald.

Inhoudsopgave

1 – Voornaamwoorden	6
1.1 – Het persoonlijk voornaamwoord	6
1.1.1 Het persoonlijk voornaamwoord 1	6
1.1.2 Het persoonlijk voornaamwoord 2	8
1.2 – Het bezittelijk voornaamwoord	10
1.3 – Het aanwijzend voornaamwoord	12
1.4 – Het wederkerend voornaamwoord	14
2 – Werkwoorden	17
2.1 – De tegenwoordige tijd	17
2.2 – De voltooidе tijd	19
2.2.1 De voltooidе tijd met hebben	19
2.2.2 De voltooidе tijd met zijn	22
2.2.3 De voltooidе tijd – verschil hebben en zijn	24
2.3 – De verleden tijd	26
2.3.1 De verleden tijd	26
2.3.2 De verleden tijd (onregelmatig)	28
Lijst onregelmatige werkwoorden verleden/voltooidе tijd	30
2.4 – De toekomst	32
2.5 – Zou	34
2.6 – Modale werkwoorden	36
2.6.1 Zullen en kunnen	36
2.6.2 Willen en mogen	39
2.6.3 Moeten	41
2.6.4 Zullen, kunnen, willen, mogen en moeten	42
2.7 – Het scheidbare werkwoord	44
2.7.1 Het scheidbare werkwoord	44
2.7.2 Het scheidbare werkwoord na omdat, als en dat	46
2.7.3 Het scheidbare werkwoord in de voltooidе tijd	47
2.8 – Werkwoorden met een vast voorzetsel	49
2.9 – Staan, liggen, hangen, zitten	52
2.10 – De passief	55
2.10.1 De passief	55
2.10.2 De passief in de voltooidе tijd	56
3 – Het zelfstandig naamwoord	58
3.1 – Het lidwoord	58
3.2 – Het meervoud	61
4 – Het bijvoeglijk naamwoord	63
5 – Vergelijken	65

6 – De voorzetsels	69
6.1 – De voorzetsels van plaats	69
6.2 – De voorzetsels van tijd	72
7 – Bijwoorden	74
7.1 – Niet en geen	74
7.2 – Er/daar	77
8 – Voegwoorden	79
8.1 – En/of	79
8.2 – Want en maar	82
8.3 – Omdat en als	84
8.5 – Toen	87
8.6 – De hoofdzin en de bijzin	89
8.7 – Dat en of	91
9 – Zinnen	94
9.1 – De hoofdzin	94
9.2 – Inversie	96
9.3 – Vraagzinnen	99
9.3.1 Vraagzinnen met vraagwoorden	99
9.3.2 Vraagzinnen met werkwoorden	102
9.4 – Aan het + hele werkwoord	105
9.5 – Te + hele werkwoord	106
9.6 – Om te	109
9.7 – De gebiedende wijs	113
9.8 – Beleefdheid	116

1. De voornaamwoorden

1.1 Het persoonlijk voornaamwoord

1.1.1 Het persoonlijk voornaamwoord 1

Lees de uitleg.

Persoonlijk voornaamwoorden zijn: ik, je, jij, u, hij, ze, zij, we, wij, jullie

enkelvoud

Eén persoon is enkelvoud.

ik	Ik woon in Amsterdam.	
jij of je	Hoe heet je ? Ben jij Fadime?	<i>informeel</i>
u	Bent u meneer Wieringa?	<i>formeel</i>
hij	Hij is een man.	
zij of ze	Zij is een vrouw. Ze heet Karin.	

meervoud

Meer personen is meervoud.

wij of we	Abu en ik zitten in de klas. We leren Nederlands.
jullie	Sara en Fadime, wonen jullie in Nederland?
zij of ze	De cursisten leren Nederlands. Ze leren Nederlands.

A Het persoonlijk voornaamwoord 1

Lees de tekst. Zet een rondje om de persoonlijk voornaamwoorden.

Karin	Hallo, ik ben Karin. Ik woon in Rotterdam. Wie ben jij?
Fadime	Ik ben Fadime. Ik woon in Utrecht met mijn man. We hebben een dochter. Heb jij kinderen?
Karin	Ja, ik heb twee kinderen. Daan, hij is 6 jaar. En Eva, zij is 4 jaar. Ze hebben nu vakantie. Hebben jullie ook vakantie?
Fadime	Nee, wij hebben geen vakantie. Ik doe een cursus Nederlands. Mijn man werkt in een restaurant. Hij moet nu werken. We gaan nu weg. Tot ziens!

B**Het persoonlijk voornaamwoord 1**

Schrijf de zin met een persoonlijk voornaamwoord. Schrijf ook hoofdletters en punten.

voorbeeld

Abu gaat naar de les.

Hij gaat naar de les.

1. Sara komt uit Syrië.

2. Abu en Sara wonen in Haarlem.

3. Jij en Fadime zijn vrienden.

4. Fadime, Sara en Abu lezen een boek.

5. Fadime en ik komen uit Turkije.

6. Mark en jij wonen in Rotterdam.

7. Meneer Wieringa is docent.

1.1.2 Het persoonlijk voornaamwoord 2

Lees de uitleg.

		na: van, met, aan, voor
ik	Peter <u>ziet</u> mij/me .	Peter krijgt een brief <u>van</u> mij/me .
jij/je	Peter <u>ziet</u> jou/je .	Peter krijgt een brief <u>van</u> jou/je .
u	Peter <u>ziet</u> u .	Peter krijgt een brief <u>van</u> u .
hij	Peter <u>ziet</u> hem .	Peter krijgt een brief <u>van</u> hem .
zij/ze	Peter <u>ziet</u> haar .	Peter krijgt een brief <u>van</u> haar .
wij/we	Peter <u>ziet</u> ons .	Peter krijgt een brief <u>van</u> ons .
jullie	Peter <u>ziet</u> jullie .	Peter krijgt een brief <u>van</u> jullie .
zij/ze	Peter <u>ziet</u> hen/ze .	Peter krijgt een brief <u>van</u> hen/ze .
	<i>voorbeeld</i> Barbara <u>belt</u> hem . Sara <u>helpt</u> ons . Karin <u>kent</u> ze . Hij <u>wast</u> jullie .	<i>voorbeeld</i> Ik heb een afspraak <u>met</u> haar . De boeken zijn <u>van</u> jou . Hij geeft bloemen <u>aan</u> mij . Ik heb informatie <u>voor</u> u .

A Het persoonlijk voornaamwoord 2

Schrijf het goede woord. Kies uit de rode woorden in het blauwe vak.

1. Er ligt een pen op de grond.
Fadime vraagt aan Abu: 'Is deze pen van _____?'
2. Wij gaan op 30 oktober verhuizen. Peter helpt _____.
3. Abu is niet in de les. Sara belt _____.
4. Vandaag is de verjaardag van Barbara. Peter geeft bloemen aan _____.
5. Ik heb een nieuwe stoel gekocht. De stoel is nu van _____.
6. Hoe gaat het met _____? Met mij gaat het goed.
7. Het formulier is voor _____. U moet het formulier invullen.
8. Ik zie mijn burens nooit. Ik ken _____ niet.

B Het persoonlijk voornaamwoord 2

Praat samen. Maak zinnen met de woorden.

voorbeeld

onderwerp

De makelaar

Ik

persoonsvorm

helpt

begrijp

persoonlijk voornaamwoord

mij.

jullie.

onderwerp	
de buurman	wij
de oma	jullie
de makelaar	ik
de moeder	
de medewerker	zij

persoonsvorm	
begrijpen	bellen
groeten	helpen
wassen	
zoeken	
feliciteren	vinden
kennen	

persoonlijk voornaamwoord	
mij	hem
haar	
hen	jullie
u	hun
jou	me
ons	je ze

1.2 Het bezittelijk voornaamwoord

Lees de uitleg.

ik	mijn	Mijn naam is Barbara.
jij/je	je/jouw	Jouw naam is Barbara.
u	uw	Uw naam is Barbara.
hij	zijn	Zijn naam is Daniël.
zij/ze	haar	Haar naam is Roos.
wij/we	ons/onze	Ons huis is te groot. Onze woonplaats is Nijkerk.
jullie	jullie	Jullie huis is groot.
zij/ze	hun	Hun woonplaats is Nijkerk.

Let op!

Ons gebruik je bij een het-woord.

Onze gebruik je bij een de-woord.

het boek → **ons** boek

de winkel → **onze** winkel

A Het bezittelijk voornaamwoord

Schrijf de zinnen met een bezittelijk voornaamwoord.

voorbeeld

Sara heeft een jas.

Het is haar jas.

1. Erik heeft een stropdas.

2. Jij hebt een trui.

3. Sara en ik hebben jurken.

4. Peter en jij hebben stropdassen.

5. Daan en Eva hebben T-shirts.

B Het bezittelijk voornaamwoord

Praat samen.

voorbeeld

Is dit jouw boek?

Ja, dit is mijn boek.

a. Cursist A vraagt. Cursist B geeft antwoord.

cursist A

1. Is dit **jouw** pen?
2. Is dit **haar** koffie?
3. Is dit **zijn** muts?
4. Zijn dit **jullie** boeken?

cursist B

- Ja, dit is ...
Ja, dit ...
Ja, ...
Ja, ..

b. Cursist B vraagt. Cursist A geeft antwoord.

cursist B

1. Zijn dit **onze** pennen?
2. Zijn dit **hun** boeken?
3. Is dit **mijn** thee?
4. Is dit **uw** sjaal?

cursist A

- Ja, ...
Ja, ...
Ja, ...
Ja, ...

1.3 Het aanwijzend voornaamwoord

Lees de uitleg.

Die, dit, deze en **dat** noemen we aanwijzend voornaamwoorden.
Je gebruikt aanwijzend voornaamwoorden bij aanwijzen.

voorbeeld **deze** laptop

de-woord	de sok
het-woord	het vest
meervoud	de sokken de vesten

dichtbij/hier

deze sok
dit vest
deze sokken
deze vesten

ver weg/daar

die sok
dat vest
die sokken
die vesten

A Grammatica: het aanwijzend voornaamwoord

Schrijf de zinnen met een aanwijzend voornaamwoord. Kies: *die, dit, deze* of *dat*.

a. dichtbij/hier

voorbeeld

De schoenen zijn zo mooi!

Deze schoenen zijn zo mooi!

1. De spijkerbroek is te klein.

2. Vind jij het vest leuk?

3. De T-shirts zijn van katoen.

4. De witte sokken zijn droog.

b. ver weg/daar

voorbeeld

De schoenen zijn zo mooi!

Die schoenen zijn zo mooi!

1. Het uniform is te groot.

2. Wil jij de kleding ophangen?

3. De mutsen zijn van wol.

4. De meisjes willen apart betalen.

1.4 Het wederkerend voornaamwoord

Lees de uitleg.

Sommige werkwoorden staan samen met **me, je, zich, ons** of **jullie/je**.
Me, je, zich, ons en **jullie/je** zijn **wederkerende voornaamwoorden**.

voorbeeld

Ik **meld me** bij de assistent.

Erik **wast zich**.

Wij **schrijven ons** in.

Aanmelden, wassen en inschrijven zijn **wederkerende werkwoorden**.

Het **wederkerend werkwoord** en het **wederkerend voornaamwoord** horen bij elkaar.

onderwerp	wederkerend werkwoord	wederkerend voornaamwoord	de rest
Ik	meld	me	bij de huisarts.
Jij/je	meldt	je	bij de huisarts.
U	meldt	zich	bij de huisarts.
Hij	meldt	zich	bij de huisarts.
Zij/ze	meldt	zich	bij de huisarts.
Wij/we	melden	ons	bij de huisarts.
Jullie	melden	jullie/je	bij de huisarts.
Zij/ze	melden	zich	bij de huisarts.

Het **wederkerend voornaamwoord** hoort bij het onderwerp.

voorbeeld

Ik **meld me** bij de huisarts.

Karin **voelt zich** slecht.

Erik **wast zich**.

Wij **schrijven ons** in voor de cursus.

Me hoort bij het onderwerp **ik**.

Zich hoort bij het onderwerp **Karin**.

Zich hoort bij het onderwerp **Erik**.

Ons hoort bij het onderwerp **wij**.

Let op! Het **wederkerend voornaamwoord** staat altijd achter het eerste werkwoord in een normale zin.

voorbeeld

Erik wast **zich**.

Erik gaat **zich** morgen **wassen**.

voorbeeld

De jongen schrijft **zich** in.

De jongen heeft **zich** vandaag **ingeschreven**.

Let op! In een zin met **omdat, als** en **dat** staat het **wederkerend voornaamwoord** altijd achter het onderwerp.

voorbeeld

Karin vindt dat Erik **zich** vandaag moet **wassen**.

De vrouwen zijn blij, omdat **ze** **zich** voor de cursus hebben **ingeschreven**.

Je krijgt het medicijn, als **je** **zich** bij de apotheek **meldt**.

A Het wederkerend voornaamwoord

Praat samen. Maak zinnen met de woorden.
Let op de scheidbare werkwoorden!

voorbeeld

onderwerp	persoonsvorm	wederkerend voornaamwoord	
Ik	stel	me	voor.
Erik	wast	zich.	

onderwerp	persoonsvorm	wederkerend voornaamwoord
de assistent	melden	me zich
de tandarts	voorstellen wassen	je
de dokter		ons
ik		jullie
zij	inschrijven	
de patiënt	voelen	
de cursist		
de fysiotherapeut		
wij		
jullie		

B Het wederkerend voornaamwoord

- a. Cursist A leest de zin. Cursist B maakt een nieuwe zin met een ander persoonlijk voornaamwoord.

voorbeeld

Jij meldt je bij de assistent (ik) → Ik meld me bij de assistent.

cursist A

- Ik schrijf me bij de taalschool in.
- Wij wassen ons onder de douche.
- Zij meldt zich bij de apotheek.
- Je voelt je niet lekker.

cursist B

- (jij)
(jullie)
(wij)
(ik)

- b. Cursist B leest de zin. Cursist A maakt een nieuwe zin met een ander persoonlijk voornaamwoord.

cursist B

- Hij stelt zich aan de cursist voor.
- Zij schrijven zich in bij de sportschool.
- Jullie voelen je gezond.
- U meldt zich bij de docent.

cursist A

- (u)
(hij)
(ik)
(wij)

a. Zijn de zinnen goed of fout?

1. Ik voel me niet zo goed.	goed / fout
2. De nieuwe cursist stelt hij voor.	goed / fout
3. Wij hebben zich voor de cursus ingeschreven.	goed / fout
4. Jij meldt je bij de assistent van de huisarts.	goed / fout
5. Jullie stellen zich voor aan de nieuwe docent.	goed / fout
6. Eva wast zich elke dag.	goed / fout
7. Voelt u uw goed?	goed / fout
8. Karin en Erik moeten zich melden.	goed / fout

b. Maak van de foute zinnen uit **a** een goede zin.

2. Werkwoorden

2.1 De tegenwoordige tijd

Lees de uitleg.

Veel werkwoorden zijn regelmatige werkwoorden.
Regelmatige werkwoorden hebben een regel.

	werken	drinken	hele werkwoord
ik	werk	drink	ik-vorm
jij of je	werk t	drink t	ik-vorm + t
u	werk t	drink t	ik-vorm + t
hij	werk t	drink t	ik-vorm + t
zij of ze	werk t	drink t	ik-vorm + t
wij of we	werk en	drink en	hele werkwoord
jullie	werk en	drink en	hele werkwoord
zij of ze	werk en	drink en	hele werkwoord

Let op! Gebruik de ik-vorm als 'je' of 'jij' achter het werkwoord staat.
voorbeeld Waar werk je?

A De tegenwoordige tijd

Vul de goede vorm van het werkwoord in.

voorbeeld

Ik werk veel. (werken)

- Ik _____ televisie. (kijken)
- Mijn dochter _____ goed. (luisteren)
- Hij _____ naar school. (fietsen)
- We _____ veel. (werken)
- Mijn zoon _____ televisie. (kijken)
- De cursisten _____ vaak. (oefenen)
- Daan en Eva _____ naar muziek. (luisteren)

B De tegenwoordige tijd

Praat samen. Maak de zinnen af.

voorbeeld

Hij werkt veel.

Ik *werk veel*.

cursist A

1. De jongen fietst naar school.
2. Je oefent vaak.
3. We werken veel.
4. Jullie kijken televisie.
5. Je luistert naar nieuwe muziek.

cursist B

- Ik ...
- Zij (♂) ...
- Je ...
- Hij ...
- Ik ...

cursist B

1. Daan en Eva fietsen naar school.
2. Jullie oefenen vaak.
3. Ik werk in een winkel
4. Wij kijken naar het kind.
5. Het meisje luistert naar opa.

cursist A

- Zij (♀) ...
- We ...
- U ...
- Hij ...
- Jij ...

2.2 De voltooide tijd

2.2.1 De voltooide tijd met hebben

Lees de uitleg.

Je praat over gisteren, vorige week of vorig jaar. Nu is het afgelopen. Je gebruikt dan de voltooide tijd.

	hebben		ge....t/ge....d
Ik	heb	in een kledingwinkel	gewerkt.
Jij/je	hebt	gisteren	gewerkt.
U	heeft	op maandag	gewerkt.
Hij	heeft	erg veel	gewerkt.
Zij/ze	heeft	in een restaurant	gewerkt.
Wij/we	hebben	samen	gewerkt.
Jullie	hebben	vorige week	gewerkt.
Zij/ze	hebben	in het weekend	gewerkt.

De voltooide tijd maak je met **hebben** en 'ge....t' of 'ge....d'.

Zit de laatste letter van de ik-vorm in **softketchup**? Ja → Dan krijg je een **-t**.
Nee → Dan krijg je een **-d**.

<u>hele</u>	<u>ik-vorm</u>	<u>softketchup</u>	<u>voltooid deelwoord</u>
<u>werkwoord</u>			
werken	werk <u>k</u>	ja → t	gewerkt
maken	maak <u>k</u>	ja → t	gemaakt
wonen	woon <u>n</u>	nee → d	gewoond
zeggen	zeg <u>g</u>	nee → d	gezegd

Ik **werk** in een winkel. Ik **heb** in een winkel **gewerkt**.

Ik **maak** rijst met kip. Ik **heb** rijst met kip **gemaakt**.

Ik **woon** in Leiden. Ik **heb** in Leiden **gewoond**.

Ik **zeg** 'goedemorgen'. Ik **heb** 'goedemorgen' **gezegd**.

Let op!

'Hebben' staat op de tweede plaats in de zin. Het voltooid deelwoord staat op de laatste plaats in de zin.

Schrijf de zinnen in de voltooide tijd. Gebruik het werkwoord 'hebben'.

voorbeeld

Ik woon in Utrecht.

Ik heb in Utrecht gewoond.

1. Ik spel mijn naam.

2. Abu luistert naar muziek.

3. Hij gooit de bal naar zijn vriend.

4. Alle kinderen spelen buiten.

5. Ik haal mijn kinderen van school.

2.2.1 De voltooide tijd met hebben

Lees de uitleg.

Niet alle werkwoorden volgen de regel. Deze werkwoorden zijn **onregelmatig**.
Je moet de werkwoorden leren!

Ik koop een broek.	Ik heb een broek gekocht .
Ik drink koffie.	Ik heb koffie gedronken .
Ik eet brood.	Ik heb brood gegeten .
Ik lees een boek.	Ik heb een boek gelezen .
Ik kijk een film.	Ik heb een film gekeken .
Ik schrijf een brief.	Ik heb een brief geschreven .
Ik doe boodschappen.	Ik heb boodschappen gedaan .
Ik zie mijn oma.	Ik heb mijn oma gezien .

A De voltooide tijd met hebben

Schrijf de zinnen in de voltooide tijd. Gebruik het werkwoord 'hebben'.
Let op! De werkwoorden zijn onregelmatig.

voorbeeld

Ik lees de tekst.

Ik heb de tekst gelezen.

1. Ik drink koffie met suiker.

2. We kopen een muziekinstrument.

3. Karin en Erik kijken televisie.

4. Ik zie die film in de bioscoop.

5. Asma eet aardappels met vlees.

2.2.2 De voltooid tijd met zijn

Lees de uitleg.

De voltooid tijd maak je niet altijd met **hebben**.

Soms gebruik je **zijn**.

	zijn		
Ik	ben	naar school	gegaan.
Jij/je	bent	naar het werk	gegaan.
U	bent	naar een café	gegaan.
Hij	is	naar een restaurant	gegaan.
Zij/ze	is	naar een vriendin	gegaan.
Wij/we	zijn	naar de winkel	gegaan.
Jullie	zijn	naar de supermarkt	gegaan.
Zij/ze	zijn	naar een vriend	gegaan.

De regel is hetzelfde:

Zit de laatste letter van de ik-vorm in **softketchup**? Ja → Dan krijg je een **-t**.

Nee → Dan krijg je een **-d**.

Ik **fiets** naar school.

Ik **ben** naar school **gefietst**.

Ik **stop** bij het stoplicht.

Ik **ben** bij het stoplicht **gestopt**.

Niet alle werkwoorden volgen de regel. Deze werkwoorden zijn **onregelmatig**.

Je moet de werkwoorden leren!

Ik **ga** naar Amsterdam.

Ik **ben** naar Amsterdam **gegaan**.

Ik **ben** in Italië.

Ik **ben** in Italië **geweest**.

Ik **kom** naar huis

Ik **ben** naar huis **gekomen**.

De les **begint** om negen uur.

De les **is** om negen uur **begonnen**.

A De voltooid tijd met zijn

(r) = regelmatig

(o) = onregelmatig

Schrijf de zinnen in de voltooid tijd. Gebruik het werkwoord 'zijn'.

voorbeeld

Ik ga naar Utrecht.

Ik ben naar Utrecht gegaan.

1. U gaat naar Frankrijk.

(o)

2. Jullie fietsen naar het station. (r)

3. Jij verhuist naar een andere stad. (r)

4. Wij komen naar het zwembad. (o)

5. Hij reist naar het zuiden. (r)

B De voltooide tijd

Wat heb jij in het weekend gedaan? Schrijf de zinnen in de voltooide tijd!

C De voltooide tijd

Praat samen.

- a. Cursist A vraagt. Cursist B geeft antwoord.
- b. Cursist B vraagt. Cursist A geeft antwoord.

1. Wat heb je gisteren gedaan?
2. Wat heb je twee dagen geleden gedaan?
3. Wat heb je bij het ontbijt gedronken?
4. Waar ben je zaterdag geweest?
5. Naar welke muziek heb je geluisterd?
6. Naar welk televisieprogramma heb je gekeken?
7. Waar heb jij gewoond?
8. Wat heb je bij de lunch gegeten?
9. Welk boek heb je gelezen?
10. Met wie heb je vandaag gepraat?

2.2.3 De voltooid tijd – verschil hebben en zijn

Lees de uitleg.

Werkwoorden met beweging krijgen in de voltooid tijd soms 'hebben' en soms 'zijn'.
Werkwoorden met beweging zijn bijvoorbeeld: lopen, fietsen, wandelen, rijden en vliegen.

Als de zin gaat over een richting (met het woord naar), dan gebruik je het werkwoord 'zijn'.

geen richting → hebben

met richting (naar) → zijn

Ik **heb** in het park **gelopen**.

Ik **ben** naar het park **gelopen**.

Ik **heb** de hele dag **gefietst**.

Ik **ben** naar school **gefietst**.

Gisteren **heb** ik in mijn auto **gereden**.

Gisteren **ben** ik in mijn auto naar Amsterdam **gereden**.

Het vliegtuig **heeft** twee uur **gevlogen**.

Het vliegtuig **is** naar Azië **gevlogen**.

A De voltooid tijd – verschil hebben en zijn

Schrijf de goede vorm van 'hebben' of 'zijn'.

1. Wij _____ in het park gewandeld.
2. De cursist _____ naar school gefietst.
3. Ik _____ naar Rotterdam verhuisd.
4. Zij _____ met de boot gevaren.
5. De kinderen _____ in het zwembad gezwommen.
6. Jij _____ naar de bioscoop gelopen.
7. Het vliegtuig _____ naar Thailand gevlogen.
8. De taxi _____ in het centrum gereden.

B**De voltooide tijd – verschil hebben en zijn**

Praat samen.

a. Cursist A vraagt. Cursist B maakt een nieuwe zin. Geef antwoord in de voltooide tijd. Let op 'hebben' en 'zijn'.

voorbeeld

Wat heb je gisteren gedaan?

naar school – fietsen

Ik ben naar school gefietst.

cursist A

1. Wat heb je gisteren gedaan?
2. Wat heb je maandag gedaan?
3. Wat heb je vorig weekend gedaan?
4. Wat heb je vanochtend gedaan?

cursist B

naar het park – wandelen
in de stad – fietsen
in de zee – zwemmen
naar school – rijden

b. Cursist B vraagt. Cursist A maakt een nieuwe zin. Geef antwoord in de voltooide tijd. Let op 'hebben' en 'zijn'.

cursist B

1. Wat heb je om negen uur gedaan?
2. Wat heb je vorige week gedaan?
3. Wat heb je twee weken geleden gedaan?
4. Wat heb je op zaterdag gedaan?

cursist A

in het bos – gelopen
naar Marokko – vliegen
naar Groningen – verhuizen
in Amsterdam – varen